

Hyttysten kesä

Kaikissa uutisvälineissä on toivotettu, että sääskiä on tänä kesänä viisi kertaa enemmän kuin viime kesänä.

Koska maallikot eivät ehkä suoralta kädeltä havaitse tuota tieteellistä totuutta, se on hyvä testata omin päin. Testeistä saadaan lisätietoa myös eläintieteilijöille, sillä onhan mahdollista, että ihan joka paikassa hyttysiä ei ole täsmälleen viittä kertaa enempää kuin viime vuonna.

Asian tarkistaminen on hieman monimutkaista, mutta useimmathan meistä ovat kesälomalla, joten aikaa riittää. Siis. Ensinnäkin kaivetaan esille viimekesäinen sääskipäiväkirja, jotta vertailut ovat mahdollisia. Se löytyy yleensä kesämökin ovensuukomerosta, ellei ole viety jo saunaan kiukaan sytykkeeksi. Jos se on tullut jo poltetuksi, sääsket kannattaa silti laskea, sillä viimekesäinen sääskimäärä saadaan näppärästi jakamalla tämänvuotinen luku viidellä.

Sääskipäiväkirjasta tarkistetaan, mitä kohtaa ilmakehästä on viime kesänä tarkasteltu, minä päivänä, mihin kellonaikaan, ja kuinka paljon hyttysiä on silloin havaittu. Verrokipäiväksi valitaan tietysti sama päivä jona nyt aiotaan sääskiä laskea, siis esimerkiksi tänään 8. heinäkuuta.

Seuraavaksi valitaan tarkkailukohtaksi kuutio ilmaa, mielellään samasta kohdasta avaruutta kuin viime vuonnakin. Ilmakuutio on selkeintä rajata esimerkiksi katiskaverkolla, tai vielä mieluummin rautalanka- tai rimakehikolla, jolloin sääsket pääsevät lentämään sisään ja ulos täysin vapaasti.

Kun kuutio on sijoitettu paikalleen esimerkiksi roikkumaan männyn oksaan, haetaan kynä ja paperia ja istutaan tarkkailemaan. Vasemmanpuoleiseen sarakkeeseen merkitään tarkkailukuutioon sisään lentävät sääsket, oikeaan sarakkeeseen ne jotka sieltä poistuvat.

Tasan tunnin kuluttua tehdään loppulaskelma vähentämällä sisään menneiden sääskien määrästä ulos lentäneiden sääskien määrä. Erotusta sanotaan nettosääskisyysdeksi, jota yleisesti käytetään hyttysten mittayksikkönä tieteellisissä piireissä.

Lopuksi vain verrataan nettosääskisyttä viimekesän vastaavaan lukuun, jolloin saadaan selville kesän sääskisyyskerroin. Jos viime kesänä nettohyttysiä oli esimerkiksi 347 ja tänä kesänä 1682, sääskisyyskerroin on 4,85. Jos sen sijaan nettoluku nousee esimerkiksi 1819:ään, sääskisyyskerroinkin ylittää keskiarvon, eli kohoaa peräti 5,24:ään. (Kahden desimaalin tarkkuutta pidetään riittävänä).

Mitä enemmän havaittu sääskisyyskerroin poikkeaa tiedemiesten ilmoittamasta 5,00:sta, sitä suurempi syy on ilmoittaa tuloksesta lähimmälle päivystävälle biologille, jotta Sääskitieteen keskuslaitos voi korjata hyttysennusteensa lähemmäksi tosiasioita.

